

Abstrakt

V této disertační práci se zabýváme rozličnými oblastmi biologických a sociálních faktorů ovlivňujících lidskou morálku. Spojujícím prvkem tohoto souboru čtyř studií je souběžně zájem o lidskou morálku jako tradiční filozofické téma spolu s využitím metod empirických věd, zejména biologie, behaviorálních a kognitivních věd.

První studie se zaměřuje na morální algoritmy v autonomních vozidlech. Zkoumali jsme morální preference týkající se volby mezi typy softwaru, které se liší zabudovanými algoritmy pro řešení smrtelných kolizí. Příslušné typy jsou kategorizovány do tří strategií: sobecké, altruistické a konzervativní. Respondenti preferovali altruistické strategie, a tato preference se ještě posílila, pokud byla signalizována ostatním. Altruistická preference je nejvýraznější, když se vztahuje na všechny ostatní, slabší, když odráží pouze osobní volbu, a nejslabší při volbě pro vlastní dítě. Docházíme k závěru, že zveřejnění volby výrazně ovlivní jedince směrem ke společensky výhodnějšímu řešení.

Druhá studie zkoumá vztah mezi infekcí parazitem *Toxoplasma gondii* a jejím následným dopadem na politické přesvědčení a hodnoty lidí. Nakažení účastníci vykazovali tendenci ke zvýšenému tribalismu a sníženému kulturnímu liberalismu a antiautoritářství. Statisticky odfiltrovaný vliv horšího fyzického a duševního zdraví měl jen malý dopad, což naznačuje, že zhoršené zdraví tyto změny nezpůsobilo. Spíše než o adaptaci na výskyt parazitů, jak předpokládá teorie parazitického tlaku, by tyto rozdíly mohly být vedlejšími účinky dlouhodobého mírného stresu.

Třetí studie se zaměřuje na českou populaci a objasňuje vzájemný vztah mezi náboženským přesvědčením a různými aspekty wellbeingu v převážně ateistické zemi. Na rozdíl od předchozích studií jsme zjistili negativní korelaci mezi religiozitou a fyzickým i duševním zdravím. Ukázala se souvislost mezi zvýšenou religiozitou a zvýšeným sebehodnocením altruismu, biologickou zdatností a sníženou sexuální aktivitou.

Ve čtvrté studii jsme zkoumali dětské konceptualizace osobní identity ve vývojovém rámci a testovali koncept esenciálního morálního já. Prostřednictvím hypotetických scénářů změn se nám podařilo ukázat, že pro zachování osobní identity jsou klíčové morální vlastnosti, zejména ty, které souvisejí s mezilidskými vztahy. Navíc negativní změny těchto rysů měly na identitu výraznější škodlivý dopad než změny pozitivní.

V rámci snahy o multidisciplinaritu a přemostění oborů jsme obohatili jednu vědní disciplínu o metodologii jiné, a zabývali se lidskou morálkou z různých perspektiv.